

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrlet 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobje se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za ostanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nekaj o naši trgovini.

Marljivi slovenski narod bil bi lahko na krasnej in rodovitnej svojej zemlji veliko bolj srečen in premožen, ko ne bi imel ene velike napake. In ta velika slabost njegova je: letati za ptujci in občevati z njimi, domače pa zanemarjati in prezirati. Te naše slabosti pa se zviti ptujec povsod poslužuje, dobro vedé, da s tem dobi v roke moč in oblast nad nami.

Tako imamo skoraj v vsakem kotu naše domovine naseljene ptujce, kateri se šopirijo in našega kruha pijani, nas zaničujejo. Kakor zviti jež v pravljici, prilezli so ponižni in ubogi k nam, kmalu pa so nam se pokazali v čisto drugačnej podobi. Med drugim nam to jako škodi v politiki, ker ti ptujci, ne le da nam sami kolikor mogoče nasprotujejo, še mnogo naših mož izneverijo, da postanejo odpadniki. Vsega tega kriva je naša slabost, ker se ne držimo gesla »Svoji k svojim!«

Glavna vrata, pri katerih ptujci k nam zahajajo, je trgovina. Zviti ptujec dobro vé, da se s trgovino najlažje postavi na noge in obogati, zato se navadno tega sredstva poprime. Naše ljudstvo se ga koj oklene in kmalu mu nanosi toliko premoženja, da ga ni več strah med nami. Nasproti pa se Slovenci sami vse premalo poslužujemo trgovine, ker nam med drugim žalibog manjka najbolj duha podjetnosti.

Ali namreč ni žalostno, da imajo večino trgovine od Trsta do Radgone, od Celovca do Varaždina v rokah ptujci? Poljedelci naši pogosto potrebujejo lesa za stavbe in druge reči, pa ga ne iščejo pri naših gorjancih, nego kupijo ga od mešetarja ptujca za drag denar, seveda, ker si je on velik dobiček odračunal. Nasprotno pa gorjanci spravljajo svoje lesne izdelke v roke ptujcu, kateri jim cenó dostikrat po svojej volji nastavlja, da na svoj žep ne pozabi.

Enako je z žitom in vinom. Kmetje v sili dostikrat pod ničevo ceno morajo oddajati te pridelke, ker ga ni kupca za-nje, gorjanci pa vse to dobivajo za drag denar po trgovcih iz dalnje Ogerske, celó iz Italije. In vse to se godi zato, ker se Slovenci premalo poznamo, še več pa, ker se ne držimo gori omenjenega gesla!

Da se bolje spoznamo, treba družbe in posredovanja. To vse bi pa lahko storile z druge, to je nekaka društva za posredovanje v trgovini. Takšna imajo po drugod, n. pr. »Vinarska zadruga« v Pulju (Istra), na katero svetujemo se obrniti, ako kdo želi dobrega isterskega vina. V Ilirski Bistrici (Notranjsko), čital sem, da se je osnovala zadruga za lesno trgovino, od katere je upati veliko uspeha. Zadruga imajo namreč namen, skupljevati pri domačinih blago in jo ponuditi na prodaj ptujcem. Na tak način se nabere velika zaloga, katera vsaki čas lahko postreže raznim naročilom. Tak zavód ima pri ptujcih veliko večje zaupanje, nego ime

ene osebe, pa tudi lažje konkurira s ptujci, kakor bi bilo to mogoče posameznikom.

Glejte, kako hirajo že dolga leta nekaj cvetoči ptujski sejmi! Takrat je bilo v Ptujju živahno, ko so ponosni Pohorci trumoma pripeljali splave lesnega in to svojega blaga ter živo barantali s kmeti ravnin in polja! Bila je prava menjava, Pohorec je dal lesa, dolinec pa žita in vina, pa je bilo vsem najbolje pomagano. Kje je bil dobiček? Gotovo med njima, ker ni bilo treba tretjega — trgovca, kakor dandanes, da se redi med njima. Dajmo popraviti to napako s tem, da kje ob Dravi n. pr. v Ptujju osnujemo zadrugo, katera naj posreduje med nami v lesni in drugi trgovini, nadomestujoča hirajoče sejme! Rodoljubi okoli Ptujja in drugod, blagovolite to premisliti! Pohorski.

Znižanje zemljiškega davka.

(Govoril poslanec Robič v državnem zboru dne 18. maja.)

Visoka zbornica! Okvir, v katerem se bode vršila revizija zemljiško-davčnega katastra, je jako ozek. Uzrok je v prvi vrsti ta, da se že iz početka ni mislilo na revizijo v tej meri, kakor se je vršila regulacija zemljiškega davka leta 1870. in 1883. Poljedelsko prebivalstvo bi že z ozirom na nizke cene vseh pridelkov in visoke troške pridelovanja imelo pravico zahtevati, da se na novo pregledajo zemljiški dohodki. Na podlagi tega bi se mogli znižati tarifi ter popraviti ocenitve.

Toda treba se je bati velikih stroškov pri regulaciji zemljiškega davka in pa v resnici žalostnih izkušenj, ki so jih imeli v mnogih deželah z okrajnimi, pa tudi z deželnimi komisijami. Kaj pa se je doseglo z vso regulacijo zemljiškega davka? Troški so znašali 30 milijonov, in z mirno vestjo smem trditi, da so bili zemljiški davki še krivičneje razdeljeni, konečno pa še mnogo večja nezadovoljnost mej kmečkim prebivalstvom. Ravno to pa jasno kaže, da treba resno ta davek preosnovati, to je, odpraviti ga kot državni davek ter uvesti kot občinski.

Kakor sem že omenil, je sedanji načrt postave jako omejen. Odpadle so okrajne komisije, pa tudi deželne komisije imajo ozko področje. Vendar upam, da bode mogoče vsaj pri nekaterih kulturah znižati tarife ali jih primerno popraviti.

Pri tej priliki pa si dovoljujem vprašanje na gosp. finančnega ministra: Ali pa so priprave za revizijo zemljiško-davčnega katastra že toliko gotove, da bodo deželne komisije mogle še letos pričeti delo? Opozarjam tudi gosp. ministra, da uradniki pri preglednih uradih v posameznih okrajih in deželah jako različno postopajo.